

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

голови обласної державної адміністрації –
керівника обласної військово-цивільної адміністрації

28 лютого 2018 р.

м. Сєвєродонецьк

№ 167

**Про затвердження Концепції
запровадження енергетичного
менеджменту в Луганській області**

Керуючись статтею 6, пунктом 1 статті 19 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», законами України «Про енергозбереження», «Про енергетичну ефективність будівель», розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 № 732-р «Про затвердження плану заходів із впровадження систем енергетичного менеджменту в бюджетних установах», з метою впровадження енергоменеджменту в бюджетних установах області:

1. Затвердити Концепцію запровадження енергетичного менеджменту в Луганській області (далі – Концепція), що додається.
2. Департаменту регіонального розвитку, промисловості, інфраструктури та енергозбереження обласної державної адміністрації (Шелест С.Г.) протягом двох місяців розробити план заходів щодо реалізації Концепції.
3. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на першого заступника голови облдержадміністрації.

Заступник голови, виконуючий
обов'язки голови обласної державної
адміністрації – керівника обласної
військово-цивільної адміністрації

Ю.Ю.КЛИМЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження голови обласної
держадміністрації – керівника обласної
військово-цивільної адміністрації

28 лютого 2018 р. № 167

**Концепція
запровадження системи енергетичного менеджменту
в Луганській області**

м. Северодонецьк
2018

I. Загальна частина

Видатки на придбання енергоносіїв у структурі бюджету області невинно зростають внаслідок національних та світових тенденцій до підвищення цін на енергоресурси.

Значна частина цих ресурсів використовується нераціонально через застарілі технології, низьку якість експлуатації будівель та енергетичного обладнання, а також недосконале управління процесами генерування та доставки енергоресурсів і перетворення їх у відповідні послуги.

Реалізація стратегії розвитку інфраструктури, соціальної сфери та фінансів області потребує вирішення питань щодо використання енергетичних ресурсів на засадах професійного управління та принципах сталого розвитку.

Досвід європейських країн та українських міст свідчить про високу ефективність уведення в дію системи енергетичного менеджменту, внаслідок якого відбувається зниження витрат на енергоресурси, підвищення ефективності використання бюджетних та залучених коштів на модернізацію об'єктів інфраструктури, пов'язаних зі споживанням енергоносіїв. У зв'язку із цим доцільним є впровадження системи енергетичного менеджменту в бюджетних установах Луганської області.

Систему енергетичного менеджменту слід розглядати як частину загальної системи управління бюджетним та комунальним секторами області, що полягає у раціональному використанні енергетичних ресурсів у процесі споживання необхідних енергетичних послуг. Цей вид управлінської діяльності має власні цілі та завдання, відповідну організаційну структуру, кадрове, інформаційне та фінансове забезпечення, особливі процедури планування, впровадження, оцінки діяльності у сфері енергокористування.

II. Мета і основне завдання Концепції

Метою Концепції запровадження системи енергетичного менеджменту в Луганській області (далі – Концепція) є визначення стратегії формування професійних управлінських механізмів та прийняття рішень у сфері споживання енергоносіїв, спрямованих на:

- 1) раціональне використання бюджетних коштів для придбання енергоресурсів;
- 2) оптимізацію структури споживання енергоресурсів;
- 3) підвищення ефективності використання всіх видів енергоносіїв;
- 4) покращання якості надання енергетичних послуг та можливостей для їх регулювання;
- 5) налагодження енергоефективної експлуатації споруд, будівель, житлових будинків, систем централізованого теплозабезпечення та обладнання генерації енергії;
- 6) скорочення викидів CO₂, розвиток екологічно орієнтованої економіки, підвищення якості життя;

- 7) формування ощадливої поведінки споживачів енергетичних послуг;
- 8) запровадження системи економічного стимулювання енергозберігаючих заходів у бюджетних установах, організаціях та комунальних підприємствах;
- 9) залучення інвестицій у процеси технологічної та енергоефективної модернізації інфраструктури області.

Основним завданням Концепції є вибір організаційно-управлінських та технологічних підходів, на підставі яких визначаються пріоритети у цій сфері, розробляється модель системи енергетичного менеджменту для бюджетної та комунальної сфер області.

III. Переваги енергетичного менеджменту над традиційним контролем споживання енергетичних ресурсів

На відміну від традиційного контролю споживання паливно-енергетичних ресурсів енергетичний менеджмент включає такі завдання:

- 1) аналіз ефективності використання цих ресурсів;
- 2) оптимальне регулювання процесів теплопостачання;
- 3) прогнозування обсягів споживання паливно-енергетичних ресурсів залежно від погодних умов та інших впливових факторів;
- 4) оптимальне планування ремонтно-технічного обслуговування систем теплопостачання;
- 5) розроблення енергозберігаючих заходів і визначення пріоритетів їх реалізації;
- 6) моніторинг фактичної техніко-економічної ефективності енергозберігаючих заходів.

Впровадження системи енергоменеджменту відповідно до ДСТУ ISO 50001:2014 дозволяє організаціям (підприємствам) послідовно і з найменшими витратами поліпшити ефективність виробництва і використання енергії, а також отримати значні вигоди за рахунок оптимального використання енергоресурсів та енергетичних активів, зменшуючи, таким чином, вартість споживання енергії та ресурсів. Значну роль у функціонуванні системи енергоменеджменту відіграють співробітники організацій (підприємств), тому відповідне управління персоналом і його мотивація можуть сприяти зниженню витрат при ремонті та обслуговуванні обладнання.

IV. Стан управління енергоресурсами в області

Сучасні технологічні можливості енергоефективного поліпшення будівель і систем бюджетних установ, організацій та комунальних підприємств області, зокрема регулювання споживання енергоресурсів залежно від обсягу завдань та функцій, використовується не в достатній мірі. Процес розроблення та впровадження заходів з енергозбереження має спонтанний характер.

На цей час цілісна система управління процесами енергоспоживання практично відсутня. Моніторинг споживання енергоресурсів здійснюється на місцях у примітивній формі. Аналіз ефективності використання енергоресурсів не проводиться. Все це призводить не тільки до необґрунтовано високих втрат енергоресурсів через наявність застарілих технологій, систем і обладнання, але й до катастрофічного зниження якості енергетичних послуг при спробах організувати заощадження енергоресурсів.

За відсутності чіткої інформації щодо обсягів енергоспоживання та факторів, які суттєво впливають на споживання енергії, неможливо оцінити ефективність використання енергії кожним конкретним об'єктом. Саме тому у період стрімкого зростання цін на енергоносії в Україні чи не єдиною можливістю стабілізації енергетичного ринку через управлінські рішення стало введення обмежень на споживання енергії (лімітування). Цей підхід дозволив, з одного боку, зменшити споживання енергії (у тому числі за рахунок усунення марнотратства), але, з іншого боку, призвів до погіршення якості основних енергомістких послуг (теплопостачання, освітлення, водопостачання). У зв'язку із цим лімітування енергоносіїв можна розглядати лише як тимчасовий захід на шляху до вирішення проблеми управління енергоспоживанням.

Відсутність фахівців, оперативних даних про енергоспоживання в бюджетних установах, інформаційних та фінансових інструментів створює проблеми при плануванні енергоощадної діяльності, інвестуванні у відповідні проекти, подальшій експлуатації модернізованих об'єктів та призводить до необґрунтовано великих витрат бюджету на етапі енергетичного обстеження бюджетних установ з метою вибору заходів з підвищення ефективності енергоспоживання.

Реалізація енергоефективних проектів у бюджетних установах (капітальний ремонт покрівель, систем теплопостачання, заміна вікон тощо) та комунальних підприємствах (переведення котелень на альтернативний вид палива зі збереженням можливості використання природного газу) області свідчить, що впровадження сучасного високотехнологічного обладнання дає можливість заощаджувати значні обсяги енергоресурсів, але при цьому проблеми організаційно-управлінського та технічного характеру залишаються невирішеними.

V. Концептуальна модель створення системи енергоменеджменту для області

В області пропонується скористатися досвідом пілотних міст, набутим у процесі реалізації демонстраційних проектів зі створення комп'ютеризованої системи управління енергоспоживанням для бюджетної сфери, та міст, які мають розвинену систему управління споживанням енергії. Новації мають забезпечити цілісність процесів управління споживанням енергоресурсів і поєднати їх із традиційними видами управлінської діяльності.

Система управління енергоспоживанням області має поєднати увесь спектр завдань, які стосуються контролю за енергоспоживанням та умовами комфорту, планування видатків на придбання енергоресурсів, ефективної експлуатації будівель, житлових будинків, енергоефективного проектування, будівництва та реконструкції об'єктів, залучення інвестицій.

Реалізація цієї Концепції дозволить створити для бюджетних установ та комунальних підприємств області сучасну систему управління енергоспоживанням, яка включатиме:

- 1) формування цілісної політики управління використанням енергії на засадах сталого розвитку;
- 2) створення спеціалізованої ланки з енергоменеджменту, спроможної розробляти і втілювати у життя таку політику;
- 3) залучення спеціалістів з досвідом теорії і практики енергоменеджменту до роботи в інфраструктурі області;
- 4) створення електронної бази даних щодо об'єктів енергоспоживання, засобів для оперативного збору та аналізу даних про витрати енергії на кожному конкретному об'єкті та фактори, які суттєво впливають на цей процес;
- 5) формування системи контролю та звітності з питань ефективності використання енергії;
- 6) ефективне використання коштів, передбачених для впровадження проектів модернізації об'єктів, що споживають, транспортують та виробляють енергоресурси;
- 7) мотивацію енергоощадної поведінки персоналу та споживачів.

VI. Постійна перевірка та внутрішній аудит системи енергетичного менеджменту

ДСТУ ISO 50001:2014 «Системи енергетичного менеджменту» дає можливість розробити системи та процеси, необхідні для поліпшення енергетичної результативності.

Згідно з вимогами цього стандарту основою енергетичного менеджменту є постійне функціонування циклу Демінга, що включає такі аспекти:

- 1) планування;
- 2) реалізацію;
- 3) перевірку, контроль та вдосконалення.

У системі енергетичного менеджменту області передбачається здійснити комплекс заходів, а саме:

- 1) реалізувати план енергетичних вимірів та постійного моніторингу в межах запланованих інтервалів;
- 2) забезпечити постійну перевірку всіх засобів вимірювання;
- 3) забезпечити через певні інтервали часу постійне удосконалення системи відповідно до чинного законодавства та технічних норм;
- 4) створити план проведення внутрішнього аудиту системи;
- 5) запровадити систему коригувальних та попереджувальних дій щодо

споживання енергоресурсів;

б) створити відповідну систему зберігання даних.

Застосування постійної перевірки та внутрішнього аудиту з дотриманням нормативно-правових вимог у галузях енергоефективності, захисту навколишнього середовища, економії природних ресурсів, зниження екологічних ризиків та ризиків, пов'язаних з енергопостачанням і енергоспоживанням, є важливим чинником формування позитивного іміджу, підвищення інвестиційної привабливості області.

Реалізація цієї Концепції сприятиме створенню сучасної системи управління енергоспоживанням та енерговикористанням у регіоні відповідно до ДСТУ ISO 50001:2014 та сертифікації впровадженій системи енергетичного менеджменту.

Керівник апарату

I.M.КАЛІНІНА